

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. III. De Prudentia Confessarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

merus Peccatorum quærat, si ex dictis Pœnitentis probabiliter & moraliter æstimari possit. Ita Tannerus q. 9. n. 90. & Laym. c. 13. n. 7. apud & cum P. Gobat tr. 7. n. 336. additque Tannerus hunc esse communem sensum Sapientum. Secunda. Minus exactè quærendus est numerus ex illo, qui multa peccata cõfiteatur, quàm qui pauca. Nec valet hæc consequentia: Si proponerem hanc quæstionem Pœnitenti, intelligerem distinctiùs hoc peccatum, ergo teneor illam proponere. Ita Lugo d. 16. n. 590. apud & cum P. Gobat tr. 7. n. 337. Tertia. Si certus aut probabilis numerus haberi non potest, sufficit, si dicatur consuetudo peccandi, & tempus, ac frequentia in die, septimana, mense, vel anno. Ita C. Lugo, Hurt. Fill. & alii apud Busenbaum l. 6. tr. 4. du. 3. Quarta. Rustici homines, qui agresti modo confitentur sine numero ac diligentia, non sunt cogendi repetere confessiones in doctis Parochis factas; cum enim bona fide confiteantur, & uniformem vitæ rationem habeant, ex confessione unius anni facilè de reliquis conjectura fieri potest, modò non evidentè constet, eos uno vel altero anno notabiliter scelestiùs vixisse. Ita Lugo d. 16. l. 14. n. 588. Arriaga d. 34. n. 34. & multi alii apud & cum Dian. p. 3. tr. 5. ref. 89. & p. 5. tr. 13. ref. 84.

CAPUT III.

DE PRUDENTIA CONFESSARIJ.

ET si Prudentiæ virtus ad omnes functiones Sacerdotum eritè perficiendas summè necessaria sit, meritò tamen præ omnibus aliis necessaria creditur ad confessiones audiendas, utpote ex quibus amplissimus fructus sperari potest, si cum debita diligentia ac cautela audiantur; è contrario verò maxima pericula & damna timeri debent, si non eâ, quâ oportet, prudentiâ ac zelo excipiantur. Ut ergo etiam quoad hanc partem Confessarius suæ obligarioni satisfacere possit, diligenter inquirere & nôsse debet, in quibus potissimùm capitibus prudentia ab eo observari debeat, quod non difficile intel-

intelliget, si meminerit, aliqua quoad propriam personam, alia quoad Pœnitentes, alia quoad adstantes, aspicientes, vel absentes documenta à prudentia præscribi, quæ proin distinctis §§. exprimentur.

§. I.

De Prudentia Confessarij quoad propriam Personam.

Circa propriam Personam tria præcepta ipsi à prudentia præscribuntur. Primum est *Accurata præparatio*. Cùm enim confessionum auditio non minùs, imò multò magis difficilis sit, quàm oratio, meritò ad illam quoque dictabit prudentia, solidam præparationem tanquam iudicium necessarium ad fructum obtinendum esse præmittendam, atque ad id illud Ecclesiastici huc transferendum: ante Confessionem præpara animam, & noli esse quasi homo, qui tentat Deum.

Duplex autem est hæc præparatio. Remota scilicet & proxima. Remota consistit 1. in dotibus Confessario necessariis procurandis, de quibus tum in superioribus duobus capitulis fusiùs est actum, tum etiam in hoc ampliùs agetur. 2. In perfecta quadam Idea, seu exemplari proponendo, secundum quod se in confessionibus audiendis dirigat, quale quidem absolutissimum Christus discipulorum pedes lavans nobis reliquit, ut infra fusiùs ostenderetur. Proxima consistit cum in ardente zelo & desiderio, hanc functionem utpote DEO & Cœlitibus gratissimam, & tam Pœnitentibus, quàm Confessario utilissimam, summèque consolatoriam cum magna sinceritate atque perfectione obeundi; tam in purissima intentione, quàm non nisi DEI majorem gloriam, & suam ac Proximam salutem quærat.

Secundum est *solida assicuratio*, cùm enim, teste Servatoris nihil profit homini, si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiat, meritò suadet prudentia, ut certæ cautelæ adhibeantur, quibus seu corporis, seu animæ pericula efficaciter arceantur. Unde & hæc quoque assicuratio duplex erit, corporis scilicet & animæ. Corporis assicuratio requirit, ut imprimis sanitatis cura habeatur, quò diutius quis durare possit. Hinc cavendum 1. ne diu nimis la-

hor iste continetur, nisi Pœnitentium necessitas aliud exigat; & tum expedit interdum ita hunc laborem cum allis functionibus miscere, ut occasio detur assurgendi, sive ad Missam dicendam, sive alio quopiam modo respirandum. 2. Ne, si necessitas corporis interruptionem suadeat, noxiâ cum pertinaciâ ex imprudenti pudore profecta confessionali adhæreat, & sic grave damnum corpori creet; certè experienciâ constat, non paucos per similem pudorem aut indiscretum fervorem rupturam corporis sibi accersisse. 3. Ne os & nares pœnitentium ori directè obvertat, noxiûmque & foetentem halitum in corpus trahat; hinc prudentes Confessarij non manum duntaxat, sed etiam strophium vel cottam inter se & Pœnitentem ponunt, ut neuter halitum in faciem alterius emittere possit, id quod tempore pestis, aut alterius contagiosi morbi præcipuè observandum est.

Asscuratio animi pariter tres industrias requirit, quarum prima est, ut certi hunc in finem Patroni eligantur, qui tam Confessario, quàm Pœnitenti necessaria à DEO auxilia impetrent, ut uterque munere suo ritè fungatur. Tales autem Patroni præ cæteris esse possunt B. V. Sanctus Angelus Custos tum ipsius Confessarij, tum Pœnitentis, SS. Apostoli Petrus & Paulus, S. Maria Magdalena, & præcipuè S. Joannes Baptista, ut cujus officium jam olim erat Præcursorem Christi agere, & per pœnitentiæ prædicationem eidem viam ad corda hominum & peccatorum maximè præparare. Secunda industria est, ut contra tentationes, quæ occurrere solent in confessionibus audiendis, tum generalibus, tum specialibus armis se egregiè muniat. Et generalis armaturæ loco, DEI & SS. Patronorum præsentia præ cæteris servire poterit, quia vix quidquam efficacius reperitur, tum ad varias imperfectiones vitandas, tum ad difficultates occurrentes generosè superandas. Specialia verò arma contra tres præcipuè tentationes præparanda sunt, nempe Sensualitatis, Impatienciæ, & Timiditatis; ad has enim tres species, omnes ferè tentationes, quas Confessarii plerumque pati solent, revocari possunt. Contra primam itaque armari oportet Confessarium purissimâ intentione, quâ nihil aliud quærat, nisi majorem DEI gloriam, animarû salutem, & obedienciæ exercitium; hæc enim intentio faciet, ut & in ipsis Pœnitentibus Christi Personam &

imaginem consideret, atque adeò ad reverentiam potius à sinceram charitatem, quàm ad ullam sensualitatem inclinatur, atque adeò non aliter, quàm is, qui similis Filio DEI tres Pueros Babylonicos in fornace Babylonica à flammis custodivit, ab eadem à tentationibus carnis defendatur. Contra secundam optimum erit remedium DEI & Proximi amor, hic enim faciet, ut & omnes molestias promptè fortiterque suscipiat, ac sustineat, & ut Pœnitentes perinde ac seipsum considerans, pià quâdam erga illos miseratione moveatur, atque adeò Christiana potius mansuetudine, quàm asperâ correctione curare studeat. Quem in finem non parùm proderit, si ex libello de imit. l. 1. c. 16. sapiùs & accuratè perlegat. Contra tertiam optimum erit remedium, si timore DEI timorem humanum velut clavum clavo pelleret, ideòque illud sibi Christi monitum applicet: Nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam verò non possunt occidere, sed potius timete eum, qui potest & corpus & animam mittere in Gehennam. Aut illud Thomæ Kemp. l. 3. c. 36. Quis es tu, ut timeas à mortali homine? Hodie est, & cras non comparet. DEVM time, & hominum terrores non expavesces. Tertia industria est seria imploratio auxilii divini, tum ante confessionem, tum in ipsa per ardentia vota & suspiria, tum post ipsam petendo veniam errorum admissorum, gratiàmque ad eos deinceps emendandos.

Tertium præceptum à Prudentia præscriptum est *propria Melioratio*, quæ in eo consistit, ut Confessarius novos ex confessionibus auditis concipiat stimulos ad triplicem viam perfectionis alacriùs decurrendam. Et 1. quidem in via purgativa, dum alios sua peccata explicantes audit, eorumque gravitatem ac turpitudinem illis demonstrat, atque ad illa radicitus extirpanda hortatur, meminerit, se ipsidem aut gravioribus vitijs subjectum esse, atque adeò Pœnitentes retorquere in illum omnia illa salutaria monita ac dicere: Medice, cura te ipsum. Secundò in via illuminativa, dum alios tam tenerâ conscientia, aliisque virtutibus præditos esse advertit, erubescat ex corde, quòd ipse tot medijs & occasionibus instructus à DEO, tantum tamen profectum non fecerit, nec DEI & felicitatis amore ea præstiterit, quæ alij naturalibus sæpe motivis impulsu sine difficultate magna effecerunt.

runt. Specialiter verò meminerit, quantum solatium capere soleat, si aliquem ex Pœnitentibus, suis consiliis persuasum magna cum alacritate virtutum studium amplecti, & insignem in eo fructum facere advertat; & inde concludat, quanto majorem animi voluptatem ipse sit percepturus, si se ipsum ad similem profectum faciendum induxerit. Tertio in via unitiva, dum advertit, quàm amanter & liberaliter Deus Pœnitentibus peccata dimittat, atque inde occasionem sumit, eos hortandi, ut, quemadmodum illis cum S. Maria Magdalena remissa sunt peccata multa, ita & diligere multùm studeant, hunc ipsum stimulum in se convertat, & sicut magnitudinem remissorum sibi peccatorum, multitudinèmq; longè majorem advertit, ita majoris quoque erga DEVM, Christùmque charitatis exercendæ motivum arripiat.

§. II.

De Prudentia Confessarij circa Pœnitentes exercenda.

Etiã circa hos tria præcepta Prudentia præscribit. Primum est *cauta interrogatio*, quæ in eo potissimùm consistit, ut ea, quæ priori capite circa materiam, modum & tempus examinandi dicta sunt, accuratè observet, ne anxiiis & indiscretis quæstionibus sibi & Pœnitenti gravius hujus Sacramenti administrandi, vel recipiendi onus imprudenter efficiat.

Secundum est *solida instructio*, quæ in tribus præcipuè sita est. 1. In dubiis solvendis, ubi vel maximè prudentia suadet, ut dubium bene intelligere studeat; ut non præcipitanter respondeat, sed, nisi certus sit de veritate responsi, tempus pro consideratione (si quidem circumstantiæ id patiantur) petat; nec sibi fidat nimium, sed alios etiam, quantum salvo secreto & sigillo fieri potest, consulat: non plus certitudinis suæ doctrinæ, quàm à parte rei ea mereatur, attribuat: nec faciliè aut promiscuè scripto dubia talia resolvat. 2. In consiliis dandis, in quibus prudentia dicit, ut ante omnia juvet Pœnitentes in statu, si nondum id fecerint, eligendo: ut ad celerem vocationis executionem discretè urgeat, atque in impedi-

mentis fortiter removendis auxilietur: & tandem, ut modum solidum ostendat, quo quisque se in suo statu magis in dies perficiat, & majorem cælestium gaudiorum, gratiarumque cumulum procuret; huc enim omnia prudentis Confessarii consilia collimare oportet.

Tertium est *discreta correctio*, quæ pariter in tribus præcipuè capitibus consistit. 1. In pænitentia salutaris prudenti præscriptione, ut nimirum ad quantitatem peccatorum, & virium Pænitentis ante omnia respectus habeatur. 2. In mediis, quibus à lapsu ulteriori Pænitens præservetur, charitativa suggestione, ubi præcipuè suadet prudentia, ut ante omnia radix peccatorum inquiratur, atque ad eam extirpandam universa media dirigantur. 3. In voluntate ad dicta media apprehendenda zelosa excitatione, quod potissimum fiet, si foeditas & damna peccatorum ex una parte, ex altera verò virtutum dignitas & commoda clarè solidèque demonstrentur, & illorum quidem fatale odium, harum verò insignis æstimatio & desiderium animis ingeretur; quorum omnium praxis ex ijs, quæ toto capite secundo fusiùs dicta sunt, haud difficulter addiscetur.

§. III.

De Prudentia Confessarii circa alias
Personas.

Intellige distinctas ab ipso Confessario, & Pænitentibus, quæ ad tres classes revocari possunt.

Prima classis est aliorum Confessariorum, qui vel in eodem templo & loco, aut certè in aliis confessiones pariter excipiunt, circa quos tria documenta servanda suggerit prudentia. Primum est, *uniformitas in modo procedendi*, ubi qui vis Confessarius applicare sibi deberet saluberrimam illam regulam, quam Societas Jesu suis Confessariis in hæc verba præscribit: Modum ea Sacramenta ministrandi, quæ Sacerdotes nostræ Societatis tractare solent, perspectum omnes habeant, in eoque uniformes sint, quantum Regionum varietas patietur; formam tamen & rationem absolvendi ab excommunicatione, & aliis censuris & peccatis eandem omnes sequantur, attendantque, ne ex modo utendi facultatibus Societatis, Ordinarii & Parochi jure offendi possint. Secundum est *chari-*

tas in mutua honoratione; quam iterum Societas Jesu suis Confessariis per hanc notatu dignissimam regulam commendat: Confessarij inter se ipsos, & in modo procedendi cum Pœnitentibus conformes esse curent, & quantum res tulerit, ita aliorum Confessariorum existimationi unusquisque consulat, ut omnes intelligant, mutuo charitatis vinculo Societatis Confessarios in Christo esse colligatos. Quam totam regulam sibi quoque latam omnes ejusdem Diœcesis aut Capituli Sacerdotes judicare deberent. Tertium est *Communicatio liberalis laborum & fructuum*, quæ requirit, ut, si quis alterum Confessarium copiosos fructus referre ex sua segete advertit, non in videat, sed potius ex animo gratuletur, dicatque cum S. Davide: Particeps ego sum omnium timentium te, & custodientium mandata tua: item ut, si quis uni confiteri solitus, ab eodem alium Confessarium adeundi facultatem petierit, vel eâ non petita adierit, id sibi gratum esse benigne ostendat: ut interdum ultrò alios in societatem laborum invitet, vel Pœnitentes ad ipsum dirigat.

Secunda classis est adstantium, vel etiam aspicientium ex remoto loco Confessarium; circa quos prudentia dicat sequentia monita. 1. Ut non clarè nimis loquatur, ne adstantes contra voluntatem nonnunquam peccata audire cogantur, & quod pronissimum est, ipsimet postea à confessione tali Sacerdoti facienda absterreantur. 2. Ut neque gestibus manuum aut pedum signa varia prodat, ex quibus ij, qui ea visuri essent, in cognitionem cujusdam peccati venire, aut certè displicentiæ, offensionisve occasionem arripere possent. 3. Ut, si multos adesse advertat, qui confiteri velint, citò se expediat, atque adeò ab omnibus non necessariis quæstionibus, instructionibus, adhortationibus absteat, imò etiam in orationibus pro absolutione dici solitis, solam illam, quæ essentialia verba absolutionis continet, recitet, vel si nimius sit accursus, omnino illa tantum verba: Ego te absolvo à peccatis tuis in nomine Patris &c. pronuntiet, uti Diana & Busenbaum suadent.

Tertia classis est absentium, circa quos etiam tria monita suggerit prudentia. 1. Ut, nisi evidens necessitas aut utilitas aliud suadeat, non facilè de eorum moribus aut factis loquatur; multò minùs verò (si id officium non exigat) omnino in

no in eisdem inquirat, aut temerariè de illis iudicium ferat.
 2. Ut, ubi varias de ipsis querelas audierit, eas non statim credat, sed vel excuset, vel certè ab iis tanquam ad se non pertinentibus iudicium suspendat. 3. Ut, si quos occultas vel àpertas cum suis Pœnitentibus inimicitias portare adverterit, omnem industriam adhibeat, ut iterum inter se concilientur, mediâque stabiliendæ concordix ab eo præscripta sedulo & constanter usurpent.

§. IV.

Quomodo supradictæ doctrinæ in praxi sint redigendæ?

Dictum est suprâ inter alia capita, quæ ad præparationem remotam requiruntur, etiam Ideam esse, quam quisque in confessionibus audiendis ob oculos sibi ponat, & totis viribus imitari studeat, pro hac autem commodissimè servire posse exemplum Christi pedes discipulorum lavantis. Ut ergo hanc Ideam Confessarius usurpare sciat, simulque compendium supradictarum doctrinarum habeat, breviter ostendere oportet, quid in dicta Idea potissimum considerandum, & imitatione exprimendum videatur.

I. Itaque sicut Christus antè, quàm lotionem pedum inciperet, aquam & omnia necessaria præparari iussit, ita & Confessarius operam dare debet, ut, quidquid ad confessiones legitimè audiendas requiritur, puta scientiam, jurisdictionem, virtutem, ritè præparata habeat.

II. Sicut Christus ante lotionem linteo mundo se cinxit, ita Confessarius priùs, quàm ad confessiones audiendas se conferat, mundâ conscientiam, firmissimòque castitatis servandæ proposito accinctus sit, oportet.

III. Sicut Christus ante eandem lotionem genua flexit, ita Confessarius idem faciat, & per ardentem orationem sibi ac Pœnitentibus copiosam à DEO gratiam pro hoc tam arduo opere petat.

IV. Sicut Christus magna cum humilitate, patientiâ, & charitate omnibus suis discipulis pedes lavit, ita & ipse actua- lem peccatorum auditionem, velut sordium ablutionem cum similibus virtutibus aggrediatur.

V. Sicut Christus ab ablatis pedibus linteo aquam abster-
 sit, ita

fit, ita Sacerdos peccata audita per absolutionem Sacramentalem abstergat, & ne deinceps iterum eisdem sordidos per peccata efficiant, suaviter simul & efficaciter hortetur.

VI. Sicut Christus nullum inter discipulos discrimen fecit, sed Judæ tam bene ac Petro & Joanni pedes lavit; ita Confessarius quoque omnes Pœnitentes æquali charitate ac benevolentia complectatur, atque ad confessionem faciendam promiscuè admittat.

VII. Sicut Christus post lotionem cibo salutari eos refecit; ita Confessarius quoque post explicata peccata cibo salutari doctrinæ Pœnitentes reficere, & utili adhortatione recreatos dimittere studeat.

§. V.

Quid Confessario post confessiones auditas faciendum sit?

I. Agat DEO gratias pro collato sibi & Pœnitentibus auxilio ad hoc Sacramentum ritè administrandum vel suscipiendum, novaque sibi & illis auxilia emendicet ad faciliorem propositorum executionem.

II. Exerceat varios actus humilitatis, credens se longè magis ingratum esse omnibus suis Pœnitentibus ob majus lumen, uberiora auxilia, plura & efficaciora præsidia, quibus tam segniter cooperatur.

III. Reflecat se, & examinet, num quid omiserit, vel neglexerit ad munus suum pertinens. Quod si errasse se deprehendat, doleat, proponatque, prout necessarium videbitur, seriam emendationem; si nihil occurrat, divinæ bonitati gratias agat.

IV. Conetur oblivisci omnium auditorum in confessione, & surda aure recurrentes species, molestèque allatantes pertransilire.

V. Secreti sit tenacissimus, ita, ut neque in genere quidem de auditis in confessione unquam loquatur, nisi cum summa circumspeditione. Ad hoc proderit sæpius illa sigilla (seu titulos, quibus ad secretum servandum obligatur) perpendere, nempe sigillum seu ritulum præcepti naturalis, præcepti divini, præcepti Ecclesiastici, justitiæ, religionis, charitatis, fidelitatis; his enim sigillis omnia peccata in confessione audita claudi & obsignari oportet.

P A R S